

Powrót pracowni krajoznawczej do siedziby PTTK

Regionalna Pracownia Krajoznawcza Karkonoszy, w związku z przejściem na emeryturę prowadzonego, wraca do siedziby PTTK w Jeleniej Górze.

Dzięki podpisaniu w dniu 21 października 2014 roku porozumienia pomiędzy Związkiem Gmin Karkonoskich a Oddziałem PTTK „Sudety Zachodnie” stało się możliwe, po długiej przerwie, rozpoczęcie intensywnej działalności krajoznawczej w naszym regionie. Przychylne nastawienie ZGK zapewniające stabilność istnienia pracowni oraz fachowość powołanego do jej prowadzenia skutkowało organizacją wielu ciekawych i pożytecznych imprez, spotkań, seminariów, a także podjęcia działalności wydawniczej.

Rozwój

Podstawą bazy krajoznawczej był księgozbiór wydawnictw krajoznawczych przechowywanych po działającej przez wiele lat pracowni w Oddziale PTTK. Dzięki temu, że działalność pracowni wpisywała się w strategię ZGK możliwym było podejmowanie kolejnych działań, których wynikami było zwiększenie zainteresowania początkowo atrakcjami Bukowca, w którym ZGK miało swoją siedzibę, następnie całym regionem jeleniogórskim. Dzięki rozgłosowi jaki był wynikiem coraz to nowych form prezentowania naszego regionu rośnie grono miłośników naszej małej ojczyzny. Kwitła turystyka, pojawiali się przybysze z kraju zainteresowani spędzeniem kilku dni w tak reklamowanym otoczeniu. Rosła rzesza zauroczonych tym co tutaj zastawali. Organizowane seminaria krajoznawcze skupiały dziesiątki uczestników chcących dowiedzieć się czegoś więcej o regionie. Przybywali na nie między innymi przewodnicy sudeccy, którzy uzupełniali tutaj swoją wiedzę. Dzięki ugruntowanej pozycji prowadzącego pracownię oraz roli jaką spełniała ona w środowisku nie było problemu z zaproszeniami wybitnych regionalistów czy fachowców w swoich dziedzinach wiedzy, nikt z zaproszonych nie odmówił wzięcia udziału w proponowanym spotkaniu. A przecież wszyscy czynili to w ramach wolontariatu, za darmo, bez wynagrodzenia. To godne podziwu. Tym bardziej, że w ciągu tych prawie ośmiu lat działania pracowni w organizowanych spotkaniach udział wzięło ponad 120 wykładowców. O atrakcyjności i fachowości niektórych spotkań świadczy fakt, iż przybywali na nie profesorowie uczelni o kierunkach turystycznych wraz ze swoimi studentami.

Wszystko to, zarówno zainteresowanie mieszkańców, turystów, przewodników, pokazywało, że warto rozwijać wachlarz imprez. Skutkowało to podejmowaniem organizacji wycieczek kierowanych do dzieci, młodzieży oraz dorosłych. Każdy uczestniczący w nich znajdował coś co go inspirowało do samodzielnego kontynuowania poznawania terenu.

W szczegółach

Pracownia, nie ustając w wymyślaniu coraz to nowych sposobów ukazywania walorów krajoznawczych znajdujących się na naszym terenie, podejmowała współpracę z kolejnymi organizacjami, muzeami, szkołami, instytucjami, stowarzyszeniami. Dzięki temu była uważana za rzetelnego i ważnego partnera przy organizacji wielu imprez. Często współpraca ta stawała się cykliczną. Przekładało się to na ilość osób odwiedzających Bukowiec. To tutaj, dzięki życzliwości władz ZGK, organizowano spotkania przy ognisku, zakończenia różnych działań, choćby w ramach Rajdu na Raty organizowanego przez Oddział PTTK. To tutaj odbywały się zarówno zakończenia jak i podsumowania Programu „Mojej Małej Ojczyzny”, w której uczestniczyła młodzież z jeleniogórskich szkół.

Pracownia wychodziła także z działaniami terenowymi, choćby odwiedzaniem szkół, domów spokojnej starości, itp. by przeprowadzać różnego rodzaju prelekcje i uwrażliwiać ich uczestników na otaczające ich piękno.

Pracownia angażowała się także w działania zmierzające do poprawy świadomości bezpiecznego wędrowania promując działania podejmowane przez służby ratownicze i współorganizując pokazy udzielania pomocy poszkodowanym przez ratowników Grupy Karkonoskiej GOPR. Prowadzący pracownię poprowadził dziesiątki wycieczek z udziałem dzieci przedszkolnych i uczniów szkół podstawowych podczas których uczył ich dostrzegać piękno otoczenia. Bardzo dobrze układała się współpraca z uczestnikami terapii zajęciowej.

Działania pracowni, wsparte przez dyrekcję ZGK, GOPR, burmistrza Karpacza, dyrektora Karkonoskiego Parku Narodowego, doprowadziły do ustawienia nowego obelisku w Białym Jarze i zamontowania na nim tablicy upamiętniającej ofiary największej tragedii jaka miała miejsce w naszych górach.

Jednym z działań pracowni krajoznawczej jest zbieranie wiedzy o historii czy zasobach krajoznawczych naszej ziemi oraz dzielenie się tymi wiadomościami z wszystkimi zainteresowanymi. Dzięki zrozumieniu tej zasady zarząd ZGK poprzez wyłożenie stosownych środków finansowych umożliwił podjęcie działalności wydawniczej. Zakupiona maszyna pozwalała na samodzielne drukowanie publikacji zwartych. Przełożyło się to na wydanie w ramach cyklu wydawniczego „Zeszyty Historyczne” oraz innych publikacji ponad trzydziestu wydawnictw. Wspomniany cykl został nagrodzony na Targach Poznańskich w Jubileuszowym XXV Ogólnopolskim Przeglądzie Książki Krajoznawczej i Turystycznej II nagrodą w kategorii „Informatory krajoznawcze i foldery”.

Jeśli chodzi o pracownię to jej działalność została uhonorowana Nagrodą Starosty Jeleniogórskiego „Liczyrzepa” w dziedzinie turystyki w kategorii „Najlepszy produkt turystyczny”. Miało to miejsce w roku 2016. W 2017 roku pracownia została wyróżniona w plebiscycie radia Wrocław TOP5 dolnośląskich bibliotek. Radiosłuchacze wyróżnili pięć bibliotek będących ich zdaniem miejscami wyjątkowymi. Biblioteka w Bukowcu zajęła trzecie miejsce wyprzedzając większe profesjonalne ośrodki. Działalność pracowni stała się inspiracją dla Agnieszki Jastrzębskiej do napisania pracy dyplomowej w Instytucie Geografii Miast i Turyzmu Uniwersytetu Łódzkiego pt. „Regionalna Pracownia Krajoznawcza Karkonoszy — powstanie i działalność”.

Corocznie pracownia wraz z Oddziałem PTTK „Sudety Zachodnie” organizowała finały wojewódzkie Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Krajoznawczego PTTK „Poznajemy Ojcowiznę”. Dzięki wysokiemu poziomowi ocenianych prac wiele z nich zajęło eksponowane miejsca w finale ogólnopolskim.

Pracownia dążąc do promocji regionu realizowała często nietypowe działania podejmując np. współpracę z pisarzami — autorką bajek panią Marią Nienartowicz dostarczając jej wiadomości użytych do powstania Bajkowego Przewodnika dla dzieci „Bukowiec w Dolinie Pałaców i Ogrodów”, czy z panią Elżbietą Dzikowską prezentując jej walory krajoznawcze wykorzystane przez nią w kolejnych książkach z cyklu „Polska znana i mniej znana”.

W swoich działaniach pracownia uczestniczyła w imprezach zewnętrznych, np. w 2018 roku w Targach Regionów i Produktów Turystycznych w Poznaniu, gdzie za zdobytą nagrodę w Przeglądzie Książki Krajoznawczej i Turystycznej otrzymała możliwość bezpłatnego wystawienia się na stoisku PTTK. Kolejnym dużym sukcesem pracowni było zaproszenie jej na XXV Przegląd Filmów Alpinistycznych im. Wandy Rutkiewicz, który odbył się w 2018 roku w Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie. Przedstawiciele pracowni przez trzy dni prowadzili stoisko regionalne promując nasz region. Ważnym był fakt, iż podczas spotkań z najwybitniejszymi polskimi himalaistami organizatorzy zdecydowali, że jedna z trzech wystaw fotograficznych towarzysząca przeglądowi zostanie poświęcona Karkonoszom. Na ich zaproszenie swoje zdjęcia w Centrum Olimpijskim prezentował prowadzący pracownię.

Pracownia była także organizatorem kursu dla kierowników pracowni krajoznawczych PTTK z całego kraju umożliwiając oprócz celów szkoleniowych poznanie przybyszom z innych regionów, naszej ziemi i przekazywanie tej wiedzy w swoich pracowniach. Również nietypowym działaniem była organizacja szkolenia na znakarzy szlaków górskich, w którym uczestniczyli chętni z całej Polski. Wynikiem szkolenia oprócz zdobycia przez kursantów stosownych uprawnień było wytyczenie i wymalowanie nowego szlaku prowadzącego ze Strużnicy na Lwią Górę.

Pracownia podejmowała także wspólne działania z uczelniami, np. z Karkonoską Państwową Szkołą Wyższą. Między innymi współdziałała z organizatorami Międzynarodowego seminarium naukowego: „Tolerancja a dialog kulturowy”.

Bardzo ważnym wydarzeniem, do którego przyczyniła się pracownia było doprowadzenie do podjęcia przez Radę Gminy Mysłakowice uchwały o nadaniu bezimiennej drogi w Karpnikach nazwy „Aleja Dębowa 70-lecia PTTK”.

Równie ważnym było uczestnictwo w pierwszej edycji Kongresu Turystyki Społecznej, który odbył się w Jeleniej Górze w październiku 2021 roku. Podczas tak ważnego wydarzenia została doceniona działalność Oddziału PTTK „Sudety Zachodnie” wręczeniem najaktywniejszym działaczom Złotych Medali Honorowych „Zasłużony dla Dolnego Śląska”. Oczywiście takich miłych akcentów kiedy władze samorządowe doceniły działalność prowadzoną m. in. przez pracownię było więcej. Najważniejsze z nich to przyznanie prowadzącemu pracownię Nagrody Starosty Jeleniogórskiego „Liczyrzepa” (2017 r.) i tytułu „Zasłużony dla Miasta Jelenia Góra” nadanego przez Radę Miasta w 2021 roku.

Przedstawione powyżej działania w ramach Regionalnej Pracowni Krajoznawczej Karkonoszy to tylko te najważniejsze. Całość została zawarta w trzech numerach Zeszytów Historycznych, które można przejrzeć na stronach Jeleniogórskiej Biblioteki Cyfrowej:

<https://jbc.jelenia-gora.pl/dlibra/collectiondescription/1275>

Co dalej?

Umowa o wspólnym prowadzeniu pracowni zawarta pomiędzy Związkiem Gmin Karkonoskich a Oddziałem PTTK „Sudety Zachodnie” została rozwiązana w dniu 24 lutego 2022 roku. Jak już wspomniano, zbiory zostały przewiezione do siedziby PTTK, natomiast w chwili obecnej opracowywana jest nowa formuła działalności, o której poinformujemy niebawem.

Krzysztof Tęcza